

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 10. november 2022

Sak

2022/1180 Oslo International Rotary Club – org.nr. 998 100 550 – klage over vedtak om avslag på søknad om godkjenning som lotteriverdig organisasjon

Til stede: Leder Martin Hennig, medlem Shabneet K. Bains og medlem Elisabet Ekberg

Sakens bakgrunn

Oslo International Rotary Club (klager) søkte 19. juli 2022 om godkjenning som lotteriverdig organisasjon.

Lotteritilsynet avslo søknaden 11. august 2022, med den begrunnelse at klagers virksomhet til en viss grad kan sammenlignes med en hobby- og fritidsforening for voksne, og at foreningen ikke har alminnelig medlemsadgang.

Klager påklaget vedtaket 29. august 2022. Klager anfører at organisasjonen ikke er en hobby- eller fritidsforening for voksne, og viser til at The Rotary Foundation er verdens femte største veldedighetsorganisasjon. Foreningen arbeider for barn og unge, og har et selvfinansiert utdanningsprosjekt for vanskeligstilte i Bangladesh, samt engasjement og økonomiske forpliktelser for en utvekslingsstudent fra Canada. I tillegg er foreningen vertsklubb for to Rotary Scholarship Grant-studenter ved Universitetet i Oslo (Fredsstudier og BioScience). Klager fremhever at organisasjonen ønsker å øke engasjementet lokalt og samarbeider blant annet med mentoraktører for unge, innflyttere og asylsøkere.

Klager viser videre til at foreningen i praksis ikke har restriksjoner for medlemsopptak. Alle kan bli medlem i Rotary, og dersom noen klubber velger å bruke prosessen som er beskrevet i vedtektene, må det være for å unngå interne konflikter eller å bli en ren interesseorganisasjon for én spesiell bransje. Vedtektene er utformet av sentralledet, og skal ta hensyn til alle eventualiteter på verdens basis. Klager mener derfor at det ikke er mulig å endre vedtektene.

Klager hevder at foreningen kan forvalte lotteriinntektene på en ryddig måte med det formål å gjøre hverdagen bedre for vanskeligstilte, både lokalt og internasjonalt. I tillegg anfører klager at andre Rotary klubber har fått godkjenning som lotteriverdig organisasjon. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og oversendte klagen med innstilling 2. september 2022 til Lotterinemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget er lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. (lotteriloven) og forskrift 21. desember 2021 nr. 1366 om lotteritilsynet og lotteriregisteret m.m. (forskriften).

Godkjenning kan bare gis til organisasjoner som i sin virksomhet ivaretar et humanitært eller samfunnsnyttig formål, jf. lotteriloven § 6 annet ledd, jf. § 5 og forskrift 21. desember 2021 nr. 1366 om lotteritilsynet og lotteriregisteret m.m. (forskriften) § 2-1 første ledd.

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

Oslo International Rotary Club sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 11. august 2022 om avslag på søknad om godkjenning som lotteriverdig organisasjon.

Den nærmere avgrensningen av hva som er en lotteriverdig organisasjon og hvilken praksis som har vært fulgt i denne sammenheng, er omtalt i lotterilovens forarbeider. Det fremgår i Ot.prp. nr. 84 (1998-1999) punkt 5.1 at det ikke skal gis lotteritillatelse til hobby- eller fritidsforeninger for voksne. Bakgrunnen er at voksne mennesker selv bør finansiere sine fritidsaktiviteter. I forarbeidene gjøres det unntak for virksomhet som har en sosial betydning av et visst omfang for andre enn foreningens egne medlemmer, eller som er virksomme blant barn og unge. Det fremgår også av Ot.prp. nr. 44 (2002-2003) punkt 5.2 at idrettslag som kun driver idrett på elitenivå eller bare for voksne faller utenfor. Det samme gjelder for bedriftsidrettslag. Begrunnelsen er at slike idrettslag ikke har alminnelig medlemsadgang og at inntektene vil gå til en lukket krets av personer.

Lotterinemnda er enig med Lotteritilsynet i at organisasjoner som ikke har alminnelig medlemsadgang som hovedregel ikke kan få godkjenning som lotteriverdig organisasjon, ettersom lotteriinntektene i slike tilfeller vil tilfalle en lukket krets. Nemnda vil imidlertid presisere at verken ordlyden eller forarbeidene tilsier at organisasjoner uten alminnelig medlemsadgang er avskåret fra å få slik godkjenning. Det må på samme måte som for hobby- og fritidsforeninger for voksne, gjøres unntak for organisasjoner som har en sosial betydning av et visst omfang for andre enn foreningens egne medlemmer, eller er virksomme blant barn og unge.

Det fremgår av klagers vedtekter § 16 at alle klubbmedlemmer kan fremme forslag om nye medlemmer i klubben, og at medlemmer kan komme med innvendinger til forslaget. Styret skal senest innen 30 dager fra forslaget ble fremsatt, godta eller avvise forslaget.

På bakgrunn av at nye medlemmer må foreslås av eksisterende medlemmer, eksisterende medlemmer kan komme med innvendinger til forslaget og styret skal godkjenne forslagene, har Lotterinemnda kommet til at klager ikke har en alminnelig medlemsadgang. Klager kan ikke høres med at foreningen i praksis ikke har begrensninger i medlemsopptaket. Det er klagers ansvar å sørge for at vedtektene blir utformet på en måte som er representativ for de faktiske forholdene.

På grunn av begrenset medlemsadgang er utgangspunktet at klager ikke kan få godkjenning som lotteriverdig organisasjon. Det kan imidlertid gjøres unntak fra hovedregelen dersom foreningen har en sosial betydning av et visst omfang for andre enn foreningens egne medlemmer, eller er virksomme blant barn og unge.

Lotteritilsynet har avslått søknaden, med den begrunnelse at klagers virksomhet til en viss grad kan sammenlignes med en hobby- og fritidsforening for voksne, og at klager ikke har alminnelig medlemsadgang, uten å vurdere om klager ivaretar samfunnsnyttige formål. Lotterinemnda har på bakgrunn av dette kommet til at tilsynet ikke har foretatt en tilstrekkelig vurdering av om klager i sin virksomhet ivaretar samfunnsnyttige formål, jf. lotteriloven § 6 annet ledd, jf. § 5 første ledd. Tilsynet må etter nemndas syn også vurdere om klager har en sosial betydning av et visst omfang for andre enn foreningens egne medlemmer, eller om klager er virksom blant barn og unge.

Lotterinemnda har på bakgrunn av dette kommet til at Lotteritilsynets vedtak skal oppheves, og saken sendes tilbake til tilsynet for ny behandling.

Lotterinemnda vil bemerke at etter ny pengespillov som trer i kraft 1. januar 2023, er det et vilkår for godkjenning som lotteriverdig organisasjon at organisasjonen «ikke er tilgjengelig bare for en lukket krets», jf. lov 18. mars 2022 nr. 12 om pengespill (pengespilloven) § 18 første ledd bokstav c.

Konklusjon

Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynet ikke har foretatt en tilstrekkelig vurdering av om klager i sin virksomhet ivaretar samfunnsnyttige formål.

Vedtak

Lotteritilsynets vedtak av 11. august 2022 oppheves. Saken sendes tilbake til tilsynet for ny behandling.

Dokumentet er godkjent elektronisk